

Sag C-140/09

Fallimento Traghetti del Mediterraneo SpA mod Presidenza del Consiglio dei Ministri

(anmodning om præjudiciel afgørelse
indgivet af Tribunale di Genova)

»Statsstøtte — støtte til en søtransportvirksomhed, der har påtaget sig public service-forpligtelser — national lov, hvorefter der kan ydes acontobetalingen inden godkendelsen af en kontrakt«

Domstolens dom (Fjerde Afdeling) af 10. juni 2010 I - 5246

Sammendrag af dom

1. *Præjudicielle spørgsmål — Domstolens kompetence — grænser — undersøgelse af en støttes forenelighed med fællesmarkedet — ikke omfattet*
(Art. 88 EF og 234 EF)
2. *Statsstøtte — begreb — tilskud, der udbetales til en virksomhed, der udfører public service-forpligtelser i henhold til en national lovgivning, hvorefter der kan udbetales acontobetalingen inden godkendelsen af en kontrakt*
(Art. 87 EF)

1. Domstolen er ikke kompetent til at træffe afgørelse om en national foranstaltnings forenelighed med EU-retten. Domstolen kan heller ikke tage stilling til foreneligheden af en statsstøtte eller en støtteordning med fællesmarkedet, idet Europa-Kommissionen under forbehold af Domstolens prøvelsesret er enekompetent med hensyn til vurderingen af denne forenelighed. Domstolen har heller ikke kompetence til at tage stilling til de faktiske omstændigheder i hovedsagen eller til at anvende de EU-retsregler, den har fortolket, på nationale foranstaltninger eller forhold, idet disse spørgsmål udelukkende henhører under den nationale rets kompetence.
2. EU-retten skal fortolkes således, at tilskud, der udbetales til en virksomhed, der udfører public service-forpligtelser i henhold til en national lovgivning, hvorefter der kan udbetales acontobetalingen inden godkendelsen af en kontrakt, uden at der på forhånd er fastsat præcise og stramme kriterier, udgør statsstøtte, hvis disse tilskud kan påvirke samhandelen mellem medlemsstaterne og fordrejer eller truer med at fordreje konkurrencevilkårene, hvilket det påhviler den forelæggende ret at undersøge.

Domstolen har imidlertid kompetence til at forsyne den forelæggende ret med alle under EU-retten henhørende fortolkningsbidrag, som gør det muligt for den forelæggende ret at vurdere, om en national foranstaltning er forenelig med EU-retten med henblik på bedømmelsen af den sag, der er indbragt for den. På området for statsstøtte kan Domstolen navnlig give den forelæggende ret en fortolkning, som gør det muligt for den at afgøre, om en national foranstaltning kan kvalificeres som statsstøtte i EU-retlig forstand.

Når et statsligt indgreb skal betragtes som en kompensation, der er et vederlag for de af de begunstigede virksomheder leverede ydelser til opfyldelse af forpligtelser til offentlig tjeneste, således at disse virksomheder reelt ikke har en økonomisk fordel, og denne foranstaltning således ikke har den virkning at sætte disse virksomheder i en konkurrencemæssigt fordelagtig stilling i forhold til de konkurrerende virksomheder, udgør et sådant indgreb ganske vist ikke en statsstøtte i EU-retlig forstand. For at en sådan kompensation i et konkret tilfælde alligevel kan falde uden for begrebet statsstøtte, skal en række betingelser imidlertid være opfyldt.

(jf. præmis 22 og 24)

For det første skal den pågældende virksomhed faktisk være pålagt at opfylde

forpligtelser til offentlig tjeneste, og disse forpligtelser skal være klart defineret. For det andet skal de kriterier, der er grundlaget for beregningen af kompensationen, være fastlagt på forhånd på en objektiv og gennemsigtig måde for at undgå, at kompensationen indebærer en økonomisk fordel, der kan begunstige den pågældende virksomhed i forhold til de konkurrerende virksomheder. For det tredje må kompensationen ikke overstige, hvad der er nødvendigt for helt eller delvis at dække de udgifter, der er afholdt ved opfyldelsen af forpligtelserne til offentlig tjeneste, idet der skal tages hensyn til de hermed forbundne indtægter og til en rimelig fortjeneste ved opfyldelsen af forpligtelserne. For det fjerde må kompensationen fastlægges på grundlag af en analyse af de omkostninger, som en gennemsnitsvirksomhed, der er veldrevet og tilstrækkeligt udstyret med de nødvendige midler til at kunne opfylde de stillede krav til den offentlige tjeneste, ville have ved at opfylde forpligtelserne, idet der skal tages hensyn til de hermed forbundne indtægter og til en rimelig fortjeneste ved opfyldelsen af forpligtelserne.

Tilskud, der ikke fuldt ud opfylder disse betingelser, kan ikke falde uden for begrebet statsstøtte i EU-retlig forstand. Den omstændighed, at tilskuddene blev udbetalt som acontobetaling, mens man afventede godkendelsen af kontrakter, som i øvrigt først blev indgået og fik virkning adskillige år senere, er i denne henseende uden betydning. En sådan omstændighed ændrer ikke ved hverken fordelene for den støttemodtagende virksomhed eller virkningerne af en sådan fordel for konkurrencen, eftersom alle de ovennævnte betingelser ikke er opfyldt.

Det påhviler den forelæggende ret at undersøge, om disse tilskud kan påvirke samhandelen mellem medlemsstaterne og fordrejer eller truer med at fordreje konkurrencen.

(jf. præmis 35-40, 44, 45 og 52 samt domskonkl.)